

▷ SZÖVEG ÉS FÉNYKÉP: SZIBETI FERENC ALBERT

Bee responsible

A MÉHEK ÉS LJUBLJANA

„Bolygónk megvédése minden állampolgár feladata, nemcsak a kormányoké. Én a kisebb, közösségi tettekben hiszek. A méhkap-tárak irodaházunkba való telepítésének legfontosabb eredménye pont a munkatársak érzékenyítése ezen a téren. Annak tudatosítása, hogy a maga szintjén mindenki tehet a környezet védelméért. És minél többet teszünk, annál jobb a céges méz is!”

A BANK TETEJÉN

MUNKATÁRSÁK ÁLTAL KÉSZÍTETT DIZÁJNKAPTÁRAK ÉS NÉGYÉVSZAKOS VIRÁGOSKERT. A SZLOVÉN FŐVÁROS ERŐSEN ZÖLDÜL: FÖLD ALATTI, SZELEKTÍV HULLADÉKGYŰJTŐ PONTOKAT ÉS HÁZHÓZ MENŐ GYŰJTŐRENDSZERT ÉPÍTETEK KI, AZ AUTÓKAT KITILTOTTÁK A BELVÁROSBÓL, SŐT, MÉG AZ OTT LAKÓK SEM HAJTHATNAK BE, CSERÉBE A KÖZPONT TELE VAN BRINGÁVAL, BIOGÁZÜZEMŰ BUSZOKKAL ÉS ELEKTROMOS TAXIKKAL

MARJAN MAROLT MUNKA KÖZBEN ELLENŐRZI KEDVENCEIT

A SZLOVÉN FŐVÁROS SZEMLÉLETFORMÁLÓ MUNKÁJA PÉLDAÉRTÉKŰ. ENNEK TUDHATÓ BE, HOGY A SZELEKTÍVEN GYŰJTÖTT HULLADÉK ARÁNYA 2017-BEN ELÉRTÉ A 67%-OT, MÍG AZ EU-S ÁTLAG CSUPÁN 42%

Igy köszönte meg francia főnöke Marjan Maroltnak, a ljubljanoi városi méhészkedést ösztönző program egyik „nagykövetének” és egy nemzetközi bank munkatársának a méhkaptárak telepítését a bankszékház tetején.

Amikor benyitunk Marjan irodájába, egyértelmű, hogy a kollégák tudják már a dörgést: ismét vendégek érkeztek, hogy megcsodálják a tetőn lévő kaptárokat. Az ablak elé sámlit kerül, kilépünk a tekintélyes méretű, napfényes tetőre. Alattunk nyüzsgő a város, körben nagy épületek és felhallatszik a lenti kávézó zsvajva. Marjan kéri, hogy a fal mellett várjunk kicsit, mert augusztus végén óvatosnak kell lenni a méhekkel, hiszen nem biztos, hogy elég táplálékot találnak ebben az időszakban. Teljesen nyugodt nem leszek, hiszen tőlem 4 méterre több ezer rovar dolgozik serényen. Gyorsan felméri a helyzetet és jelez: a 6 szép kaptár méhei dolgoznak, nem érdeklik őket.

A kaptárokat régi szlovén szokás szerint díszes előlapok fedik, ezeket a bank munkatársai készítették ljubljanoi motívumok felhasználásával, akárcsak a kaptárak előtti kiskertetet. Bár a napi feladatokat egy külső

méhész végzi, Marjan fél szemmel azért állandóan a kedvenceit lesi. Megteheti, a kaptárak telepítése, azaz egy éve munkájának hivatalosan is része a méhészkedés. A felügyelet mellett havonta sétát vezet kollégáinak, akiknek már minden aggálya elmúlt, a méhek nem okoznak fennakadást a környező irodák életében. Nem repülnek be az ablakon, hanem nagy erővel repülnek rá az innen elérhető környező fákra.

A bank pedig időközben rájött a dologban rejlő marketingértékre is – a megtermelt kb. 120 kg mézből kiváló reprezentációs ajándék lesz: belső képzéseken a méhek kapcsán sokkal egyszerűbb fenntartásági kérdésekről érdemi vitát folytatni, az

üggyfélszinten pedig hatalmas céges plakátok hirdetik, hogy mi folyik az épületben pár emelettel fentebb. Sőt, most már egyes banki termékek reklámjában is feltűnnek a szorgos rovarok. Marjan egyébként örülhet: hamarosan megérkező új – nem melleleg magyar – főnöke szintén lelkes hobbiméhész!

A kaptárokat régi szlovén szokás szerint díszes előlapok fedik, ezeket a bank munkatársai készítették ljubljanoi motívumok felhasználásával, akárcsak a kaptárak előtti kiskertetet.

Bee respectful!

MIT KERESNEK A MÉHEK EGY VÁROSBAN?

A közösségi média jóvoltából sokan tudják, hogy az elmúlt évtizedekben felerősödött a vadon élő méhek, és úgy általában a (beporzó)-rovarok számának csökkenése, amely az ezredfordulót követő években drámai módon elérte a házi méheket is. Mindennek oka elsősorban a fokozódó mezőgazdasági rovarirtásban és a vadvirágos rétek eltűnésében keresendő. Mindenki felfigyelt a legnyomasztóbb sci-fiket idéző képekre, amikor Kínában emberek végzik a beporzást a gyümölcsültvényeken...

A helyzet valóban komoly: a világ élelmezésének 91%-a függ a beporzórovaroktól, védelmük ezért is különösen fontos, s ezért jut sokunk eszébe Einstein állítólagos jóslata, miszerint a méhekkel együtt az emberiség is eltűnik a Földről!

De vannak vidámabb és előremutató képek: sok városban a kihasználatlan zöldfelületeken, autótutak mentén, buszmegállók tetején a beporzást végző rovaroknak kedvező növényeket, például varjúhájat ültetnek. Nemcsak szép és a rovaroknak hasznos megoldás: az ilyen zöldfelületek kevesebb gondoskodást igényelnek, azaz olcsóbbak a fenntartó számára. Emellett azt se felejtjük: a méhek és más beporzórovarok indikátorfajok – ha számukra elégségesek a biológiai feltételek, sok más állat számára is azok.

A sok más szempontból meglehetősen szennyezett városok kiválóan alkalmasak a méhészkedésre. A rovarirtó szerek jelenléte itt nagyságrendekkel kisebb, mint a mezőgazdasági területeken, a beporzásra váró növények

EURÓPA ZÖLDFŐVÁROSA

LJUBLJANA TERMÉSZETESEN NEM CSUPÁN A VÁROSI MÉHÉSZKEDÉS NÉPSZERŰSÍTÉSÉÉRT KAPTA E CÍMET. PÁR ÉVE ADTÁK ÁT PÉLDÁUL A FŐVÁROS ELSŐ „MEGOSZTOTT TERÉT” A BELVÁROS EGYIK FORGALMAS ÚTJÁN. A HOLLANDIÁBÓL SZÁRMAZÓ, MODERN FORGALOMSZERVEZÉSI ELV SZERINT AZ ILYEN ÚTON MINDENKI SZABADON KÖZLEKEDHET, KÜLÖN JELZÓTÁBLÁK NÉLKÜL, KÖLCSÖNÖSEN FIGYELVE EGYMÁSRA

A sok más szempontból meglehetősen szennyezett városok kiválóan alkalmasak a méhészkedésre. A rovarirtó szerek jelenléte itt nagyságrendekkel kisebb, a beporzásra váró növények viszont kifejezetten sokszínűek.

viszont kifejezetten sokszínűek, hiszen egy városban nagyon sok, különböző fajta található, így a virágorpaletta is sokszínű lesz, ami egyértelműen a méz javára válik. Ennek eredménye, hogy a Ljubljana-ban, a város által szervezett városi méhészkedés keretében évente megtermelt pár száz kiló méz mindegyike megfelel még a legmagasabb szakmai előírásoknak is...

A városi környezet pedig szemmel láthatóan nem zavarja a méheket, Ljubljana egyik vezető telekommunikációs cégének tetején is találni kaptárakat az antennák árnyékában. Így vált a városi méhészkedés az ökológiai válság elleni harc egyik jelképévé is a szlovén fővárosban: nagyon egyszerű, de látványos lépésekkel lehet átadni, hogy igenis sokat tehet egy város is a környezet védelmében.

Az elmúlt 3 évben Ljubljana a városi méhészkedés európai fővárosává vált. A történet 2015-ben kezdődött, amikor a város megpályázta az „Európa Zöldfővárosa” címet, és az Önkormányzat munkatársai – élen a hálózatot ma is szervező Maruška Markovčičsal – felismerte az igényt és a folyamat jelentőségét. Ne feledjük, hogy Ljubljana a maga 300 ezer lakosával és rengeteg zöldterületével 300 méhésznek is otthona, akik részben a város közigazgatási területén belül dolgoznak! Rájuk épült a program, amely 3 év alatt hihetetlenül nagy sikert aratott. A ma már a turisztikai kiadványokban is előszeretettel használt „városi méhútvonál” 14 megállójával egyértelmű városmarketing- és ismeretterjesztő eszközzé vált. Nincs más hátra, én is – önkormányzati – bringára pattanok hát, és bejárom Maruška segítségével az izgalmas helyszíneket.

AZ SKB BANK KÖZPONTI IRODÁJÁNAK BEJÁRATA

AMÍG A TETŐN MÉHEK DOLGOZNAK, AZ ÜGYFÉLTÉRBE A BANK BÜSZKÉN HIRDETI VÁROSI MÉHÉSZKEDÉST TÁMOGATÓ PROGRAMJÁT, ÉS A SZORGOS MÉHECSKÉK MÁR A BANK SZOLGÁLTATÁSI PORTFÓLIÓJÁBAN IS MEGJELENTEK

Bee happy!

CUKRÁSZOK AZ ARBORÉTUMBAN

2017-ben került a botanikus kertbe a képzőművész-egyetemisták által készített látványkaptár, amelyben biztonságos üvegfal mögül nézhetjük a közvetlenül előttünk sürgölődő méheket, a másik fal mögött pedig a méhészkedéshez szükséges eszközöket tanulmányozhatjuk. Ez volt az első városi kaptár, ezért is volt különösen fontos mind a külcsín, mind a funkcionalizmus. A botanikus kertben ezenfelül pedig nem csupán ismeretterjesztő táblák és a rovaroknak kedvező, direkt ezért ültetett növények találhatóak, de széles pedagógiai program is elérhető. Ennek egyik része, hogy a cukrásztanulók különóra keretében érkeznek az arborétum kávézójába, hogy mézes ínycsiklésekről tanuljanak...

Természetesen a méhek számára a város zöldfelületei a legfontosabbak. Ezen belül pedig főleg a fák, hiszen vadvirágos rétből azért kevés van még egy ilyen, alapvetően zöldvárosban is, egy fa pedig akár 100 m² vadvirágos réttel is egyenlő a méhek szempontjából. Ljubljana legismertebb parkjában, a Tivoliban szintén találunk kaptárakat, és a már itthon is terjedőben lévő rovarhotelt is.

Egy fa akár 100 m² vadvirágos réttel egyenlő a méhek szempontjából. Ljubljana legismertebb parkjában, a Tivoliban szintén találunk kaptárakat és a már itthon is terjedőben lévő rovarhotelt is.

LÁTVÁNYKAPTÁRAK A BOTANIKUS KERTBEN

A VÁROSI MÉHÉSZKÉDÉS ELSŐDLEGES CÉLJA A FIGYELEMFELHÍVÁS, DE A RENDSZERBEN BŐVEN VAN MÉG TERMELESI KAPACITÁS EGY LJUBLJANA-MÉRETŰ VÁROSBAN IS

SOKOLDALÚ EGYÜTTMŰKÖDÉS
EZT JELZIK AZ EGYETEMISTÁK ÁLTAL TERVEZETT KAPTÁRAK ÉS PIHENŐPADOK IS

MÉHECSKEHOTEL A TIVOLI PARKBAN

A BEPORZÓROVAROK VÉDELMEÉRE HAZÁNKBAN TÖBBEK KÖZÖTT A MAGYAR MADÁRTANI EGYESÜLET PROGRAMJAI HÍVJÁK FEL A FIGYELMET. HASONLÓ ALKALMATOSSÁGOK KÉSZÍTÉSÉHEZ NYÚJTANAK PÉLDÁUL SEGÍTSÉGET, DE VÁSÁROLNI IS LEHET A KERTBEN KIHELYEZHETŐ MINIHOTELEKET

A park félreeső helyén található kaptárak elé – megfelelő távolságban – padokat helyeztek ki, hogy gyönyörködni lehessen a dolgozó méhek sokaságában. Maruška a tennivalókra hívja fel a figyelmet: a kaptárak előtti, látványosan kihasználatlan zöldfelület például ideális méhlegelő lehetne, amelyek amúgy is hiányoznak még a városi méhészkedést ösztönző programból. A Tivoliban található óriási rovarhotel pedig pedagógiai céllal áll itt. Csak Európában mintegy 2000 beporzórovarfaj él, melyek fontos szerepet játszanak a vadon élő és a termesztett kultúrnövények beporzásában, amit a házi méhek egyedül nem képesek elvégezni. Itt élnek közöttünk, a látvány-darázsgrázok pedig rájuk hívják fel a figyelmünket.

Bee kind!

MÉHEK A TETŐN

Franc Petrovčič városiméhész-élharcos szerint a hangsúly a hálózaton van, amelynek helyi tagjai között egyaránt találunk önkormányzati és oktatási intézményeket, magánembereket és vállalkozásokat. Ő például a Cankarjev Dom (a szocializmus éveiben épült kultúrpalota, ma kulturális központ) üzemmérnöke. Bár már jó pár ikonikus ljubljanoi tető ad otthont méhkaptáraknak, a mintegy 100 helyszínt felvonultató rendszer talán legjellegzetesebb épülete éppen a Cankarjev Dom. Bármekkora monstrum is, bármennyire is nehéz feljutni a tetőre, kiharcolta, hogy előre bejelentkezve látogatni lehessen a kaptárakat – jönnek is szép számmal, iskolások és felnőttek egyaránt. És a tető alapvetően azért jó megoldás, mert a kaptárak így nem zavarják az embereket, melegben vannak, a méhek pedig amúgy is elsősorban a fákra repülnek a kaptár 3 km-es körzetében. Nem utolsósorban pedig a tetők vandalizmusmentesek...

Franc szerint a városi méhészkedés legnagyobb kihívása, hogy összefogást kíván a szereplőktől, hiszen a kaptárak közel vannak egymáshoz, ezért minden méhészeti beavatkozást egy időben kell megtenni. Itt jön a városvezetés koordináló szerepe, hiszen nemcsak a méhészeket, hanem a bevont vállalkozásokat és állami szerveket is menedzselni kell valakinek.

A városi méhészkedés által (is) gerjesztett átalakulás legjobb példája ugyanakkor a volt Hotel Green – ma, friss felújítást követően – Hotel Park. Védeltséget élvez – mint az állampárt időszakában épült, jellegzetes épület. Az arculatváltás és felújítás központi eleme a környezetvédelem: ez a főváros legzöldebb szállodája. Az meg már természetes, hogy az itteni kaptárak formavilága úton-útfélen visszaköszön a hotelben, úgy az étteremben, mint a rendezvényteremben. A méhek annyira komoly PR-értéket képviselnek, hogy a felújítástól nem függetlenül most már elsősorban nem az olcsó szállást keresők, hanem a környezeti szempontokra ügyelők választják a hotelt.

A CANKARJEV DOM TETEJÉN

FRANC PETROVČIČ SZERETETT MÉHEI TÁRSASÁGÁBAN. BÁR A KÉP SIVÁR, LJUBLJANÁBAN 542 NÉGYZETMÉTERNYI ZÖLDTERÜLET JUT 1 FŐRE. PERSZE A FŐVÁROS JELENTŐS KÜLTÉRÜLETEKKEL IS RENDELKEZIK, DE MÉGIS: BÉCSBEN 120, BUDAPESTEN PEDIG 13 NÉGYZETMÉTER EZ A MUTATÓ...

Franc szerint a városi méhészkedés legnagyobb kihívása, hogy összefogást kíván a szereplőktől, hiszen a kaptárak közel vannak egymáshoz, ezért minden méhészeti beavatkozást egy időben kell megtenni.

FÖLDGÖMB VILÁGLÁTÓ A TREND FM-EN
CSÜTÖRTÖKÖNKÉNT 16.35-KOR.
A RÁDIÓBAN VENDÉGÜNK A TÉMARÓL:
SZIGETI FERENC ALBERT

TREND FM 94.2
GAZDASÁGI RÁDIÓ CSOPORT

KORÁBBI MŰSORAINK MEGHALLGATHATÓK:
WWW.TRENDFM.HU

KAPTÁRDISZEK

A NÉPRAJZI MÚZEUM KIÁLLÍTÁSA RÉSZBEN A SZLOVÉNIÁBAN HAGYOMÁNYOSAN HASZNÁLT KAPTÁRKÉPEKRE ÉPÜL. EZEK A SZÍNES, LÁTVÁNYOS OLAJFESTMÉNYEK EGYRÉSZT SEGÍTETTÉK BEAZONOSÍTANI A MÉHCSALÁDOT ÉS ÍGY A TULAJDONOST, MÁSRÉSZT SZIMBOLIKUSAN VÉDTEK IS A ROVAROKAT. A KÉPEK AZ EMBEREK ÉS A TERMÉSZET VISZONYÁT IS BEMUTATJÁK, MEGLÉHETŐSEN SZERETHETŐEN. MÁS KÉPEK MEZŐGAZDASÁGI MUNKÁT ÁBRÁZOLNAK, VAGY ÉPP AZ EMBER ÉS AZ ÖRDÖG KAPCSOLATÁT – SOK ESETBEN KIFEJEZETTEN PAJZÁN MÓDON, DE BIBLIAI JELENTEKKEL IS TALÁLKOZHATUNK

FRANC PETROVČIČ BEMUTATÓT TART,
JELEN ESETBEN A FÖLDGÖMB KIVÁNCSI
SZERZŐJÉNEK

Bee the best you can be!

MÉHEK MINDENHOL

Méhek és kaptárak a város sok épületén feltűnnek mint díszítőelemek, hiszen ezek voltak Szlovénia első bankjának szimbólumai. Sőt, a városi méhészkedéshez kapcsolódva a Néprajzi Múzeum egy sikeres kiállításon mutatta be a méhészkedés jelenét és múltját.

Úgy tűnik, a méheknek mindenki örül Ljubljanában. Persze, mivel több a méh, több a „meglógás” is, bármennyire ellenőrzöttek a méhcsaládok. De baleset nem történt. A program elindításával párhuzamosan kilenc városi méhész áll önkéntes szolgálatban éjjel-nappal, területileg lefedve az egész várost. Ha elszabadul egy méhcsalád, először őket értesítik, s szükség esetén segít nekik a tűzoltóság is, akik szintén folyamatos tájékoztatást kapnak a városi méhészkedés tevékenységeiről és helyszíneiről.

Hiába, Ljubljanában jó méhnek lenni!

SZIGETI FERENC ALBERT
GEOGRÁFUS, TELEPÜLÉS-
ÉS TERÜLETFEJLESZTŐ